

**Afscheid Mgr. F. Wiertz, Roermond, Kathedraal
Zaterdag v/d 1ste Week, Advent, 9 december 2017**

Aan de apostelen geeft Jezus de macht om onreine geesten, duivels, uit te drijven en alle ziekten en kwalen te genezen. Aanvankelijk doen zij dat alleen onder de Joden in Palestina. Na Jezus' dood en verrijzenis, bij Zijn Hemelvaart, krijgen zij de opdracht om dat te doen over de hele wereld onder alle volkeren (Mat. 28-16-20). De macht om duivels uit te drijven en zieken en kwalen te genezen, met name de zonde, geeft Jezus aan de hele Kerk via de apostelen, die samen het fundament van de Kerk vormen met Jezus Zelf als sluitsteen (Ef. 2,19-20). En de Kerk doet dat nu zo'n 2.000 jaar door de verkondiging van Gods Woord en de viering van de sacramenten.

De apostelen trekken met Jezus rond

“door alle steden en dorpen waar hij onderricht gaf in hun synagogen en de Blijde Boodschap verkondigde van het Koninkrijk” (9,35).

Vandaag vindt het afscheid plaats van één van de opvolgers van de apostelen, de bisschop, die 24 jaar lang leiding heeft gegeven aan het bisdom Roermond. Mgr. Wiertz, u bent nadat u de roepstem van Jezus in uw innerlijk hebt vernomen, met Hem op weg gegaan. En dat heeft u gebracht tot een rondreis door het bisdom Roermond en ook trouwens daarbuiten, waarvan u in uw jonge jaren zich met geen mogelijkheid een voorstelling had kunnen vormen.

Recent is een boek uitgekomen gebaseerd op interviews met u, waarin u uw missionair testament afgeeft en daarbij tevens een inkijkje geeft in uw biografie.¹ Daarin staan foto's afgebeeld van klas 1955-1956 van het kleinseminarie Rolduc, de meeste jongens nog in een plusfour, uw eerste jaar, en de klas 1959-1960, het vijfde jaar, waartoe u behoorde. Ik heb diverse malen op de foto's getuurd, maar ik moet eerlijk bekennen: ik was niet in staat om de jonge Frans Wiertz eruit te halen.

U beschrijft de Limburgse cultuur waarin u opgroeide en die ook nog bestond tijdens uw kleinseminarietijd als een 'koepel'. Overal in Nederland was de samenleving verzuild tot begin jaren '60. Maar in Limburg was de Rooms-katholieke zuil zo sterk dat u die kwalificeert als een 'koepel': een beschermende koepel waaronder je als rooms-katholiek leefde en waarin niets van buiten, geen protestants, socialistisch of liberaal geluid binnendrong. Er woonden wel enkele protestanten in Kerkrade, meestal functionarissen van de Staatsmijnen, maar dat waren 'Hollänjder', die geen Limburgs spraken. Toen een onderwijzer eens aan kinderen vroeg waaraan je een katholiek herkende, hoorde u een jongetje als antwoord geven: “als ze plat kallen.”

Maar ook al bleef de katholieke zuil in Limburg wellicht langer overeind dan in Noord-Nederland, ook hier veranderde de wereld. Dat merkte u in de jaren '60 tijdens uw studie filosofie in Heerlen en uw priesteropleiding aan het grootseminarie Roermond. Er kwamen gaten in de koepel, die geleidelijk geheel is verbrokkeld. De welvaart deed zijn intrede en daarmee ook de mogelijkheid om onafhankelijk van medemensen te leven. Daardoor kwam een groeiend individualisme op gang, dat al snel onttaarde in een hyperindividualisme: de individualist mag niet alleen, maar moet zijn eigen religie, zijn eigen levensbeschouwing en set van morele waarden samenstellen. Dit maakte en maakt nog steeds de verkondiging door de Kerk van het Koninkrijk Gods en het Evangelie met zijn door een gemeenschap gedeelde overtuigingen en waarden buitengewoon moeilijk.

¹ Chr. Van der Heijden, *Bisschop Frans Wiertz; Missionair testament*, Baarn: Adveniat, 2017.

Overigens wordt uit uw missionair testament, Mgr. Wiertz, duidelijk dat u als gelovige, priester en bisschop altijd heeft vastgehouden aan de mysteries van het geloof die u in uw jeugd onder de Limburgse koepel waren bijgebracht. Als pas beginnend kapelaan in Schaasberg, begon u aan een typisch jaren '70-project, de Disco Smurf. U had daar veel contacten met jongeren en was heel populair, maar moest elke avond 'zelf de lege bierglazen opruimen. En – wat veel belangrijker voor u was: u had geen kans de mysteries van het geloof over te dragen, waartoe u zich geroepen wist. Voor het priesterschap en de verkondiging van het Rijk Gods was er geen enkele belangstelling meer. Daarom vroeg u overplaatsing aan en werd bouwpastoor in De Heeg, een wijk van Maastricht.

Dat u daar het vertrouwen van Mgr. Gijsen heeft weten te wekken, blijkt mede uit uw benoeming in 1985 tot deken van Hoensbroek als opvolger van een zeer progressieve deken. U hebt het vertrouwen van Mgr. Gijsen niet beschaamd: u hebt werk gemaakt van het herstel van de priesterlijke identiteit en de viering van de liturgie weer in overeenstemming gebracht met die van de wereldkerk. Dat was in de jaren '80, op het hoogtepunt van de polarisatie een lastige opdracht, waarbij op eieren moest worden gelopen.

Toen u in 1993 aantrad als bisschop van Roermond benadrukte u in uw toespraak aan het einde van de Eucharistieviering dat Mgr. Gijsen aan de priesters hun priesterlijke identiteit had teruggegeven, die in de jaren daarvoor was verbrokkeld. Trouwens, de intentie die u evenals Mgr. Gijsen had, maar op uw eigen manier probeerde te verwerkelijken, was überhaupt om – zoals u het uitdrukt – de pijlen op het geloofsmysterie te richten en het gevoel voor het sacrale te herstellen. Dat is ook de boodschap verrat in uw wapenspreuk: “Geef, Heer, liefde en geloof aan Uw Kerk.” In dit kader acht u overigens niet alleen de inbreng van de priester noodzakelijk. U acht het wezenlijk dat ook en zelfs primair de ouders binnen het gezin zorgen voor de overdracht van het geloof in Christus. Evenzeer hebt u als referent namens onze Bisschoppenconferentie voor communicatie en media, een opdracht die u het grootste deel van uw episcopaat hebt vervuld, benadrukt dat de verkondiging van het Rijk Gods ook via de media moet plaatsvinden.

In najaar '93, toen u bisschop van Roermond was, leefde sterk de vraag of het seminarie Rolduc gelet op het snel slinkend aantal studenten nog wel kon worden opgehouden. Het seminarie met zijn docentenbestand hebt u behouden door buitenlandse religieuzen, leden van nieuwe gemeenschappen en diocesane priesterkandidaten uit het buitenland de gelegenheid te geven om aan Rolduc filosofie en theologie te studeren. Mede hierin alsook uit uw missiereizen naar andere continenten blijkt wat u naast de boven genoemde aspecten ook van wezenlijk belang acht voor de verkondiging van het Rijk Gods, namelijk de sterke band met de wereldkerk.

Waar u ook terecht kwam en voor welke opdracht u zich ook gesteld zag, u bleef steeds met Jezus onderweg, naar het voorbeeld van de apostelen, van wie u een van de opvolgers bent. U hebt geluisterd naar de woorden van de Messias, de Leidsman met een hoofletter van wie Jesaja voorspelt, dat Hij achter u Zijn stem zal horen, die zegt:

“Dit is de weg. Volg hem. Waarheen hij u ook leidt.”

Dat u daarin het bisdom Roermond op uw persoonlijke wijze bijna een kwart eeuw als bisschop bent voorgegaan, vervult ons vandaag bij uw afscheid van grote dankbaarheid. Amen.